

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE RADY

z 13. júla 2010

o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Únie

(2010/410/EÚ)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na závery Európskej rady,

keďže:

- (1) V zmluve sa ustanovuje, že členské štáty majú považovať svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinovať ich v rámci Rady. V súlade s ustanoveniami zmluvy Európska únia vypracovala a implementovala nástroje na koordináciu politík vo fiškálnej oblasti (Pakt stability a rastu) a makroštrukturálnych politík.
- (2) V zmluve sa ustanovuje, že Rada má prijať usmernenia pre zamestnanosť a hlavné smery hospodárskych politík, ktorými sa majú riadiť politiky členských štátov.
- (3) Lisabonská stratégia, ktorá sa začala realizovať v roku 2002, vychádzala z uvedenia si potreby EÚ zvýšiť zamestnanosť, produktivitu a konkurencieschopnosť a súčasne posilniť sociálnu súdržnosť, aby bola schopná čeliť celosvetovej konkurencii, technologickým zmenám, environmentálnym výzvam a problému starnutia obyvateľstva. V roku 2005 bola lisabonská stratégia obnovená na základe preskúmania v polovici jej trvania, čo viedlo k väčšiemu dôrazu na rast, zvýšenie počtu pracovných miest a zlepšenie ich kvality.
- (4) Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť prispela k dosiahnutiu konsenzu o všeobecnom smerovaní hospodárskych politík a politík zamestnanosti Únie. V rámci tejto stratégie Rada v roku 2005⁽¹⁾ prijala hlavné smery hospodárskych politík a usmernenia pre zamestnanosť a v roku 2008⁽²⁾ vykonala ich revíziu. Národné programy reforiem vychádzali z 24 usmernení,

v ktorých sa pre EÚ ako celok stanovili kľúčové priority reforiem na makroekonomickej a mikroekonomickej úrovni, ako aj v oblasti trhu práce. Zo skúseností však vyplýva, že priority stanovené v usmerneniach neboli dostatočne jasné a väzby medzi nimi by mohli byť silnejšie. To obmedzilo ich vplyv na tvorbu vnútroštátnych politík

- (5) Finančná a hospodárska kríza, ktorá prepukla v roku 2008, viedla k značnému zníženiu počtu pracovných miest a poklesu potenciálneho produktu a spôsobila dramatické zhoršenie stavu verejných financií. Členským štátom však pri riešení krízy pomohol európsky plán na oživenie hospodárstva⁽³⁾, a to čiastočne prostredníctvom koordinovaných fiškálnych stimulov, pričom euro poslúžilo ako prostriedok na udržanie makroekonomickej stability. Kríza tak ukázala, že ak sa koordinácia hospodárskych politík na úrovni Únie posilní a účinne vykonáva, môže priniesť významné výsledky. Zároveň zdôraznila úzku vzájomnú závislosť hospodárstiev členských štátov a trhov práce.
- (6) Komisia navrhla vymedziť novú stratégiu pre nasledujúce desaťročie, stratégiu Európa 2020⁽⁴⁾, ktorá má Únii umožniť, aby vyšla z krízy silnejšia a aby nasmerovala svoje hospodárstvo k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Päť hlavných cieľov uvedených v rámci príslušných usmernení predstavuje spoločné ciele, ktorými sa riadia opatrenia členských štátov a Únie, pričom sa berie do úvahy relatívna východisková situácia a vnútroštátne okolnosti členských štátov. Členské štáty by mali vyvinúť maximálne úsilie na splnenie národných cieľov a na odstránenie prekážok rastu.
- (7) Členské štáty by v rámci komplexných stratégií ukončenia angažovanosti v súvislosti s hospodárskou krízou mali uskutočniť ambiciózne programy reforiem na zaisťovanie makroekonomickej stability a udržateľnosti verejných financií, zlepšenie konkurencieschopnosti, zníženie makroekonomickej nerovnováhy a zlepšenie výkonnosti trhu práce. Dočasné opatrenia zavedené v reakcii na krízu by sa mali ukončiť koordinovaným a náležitým spôsobom, keď bude hospodárske oživenie isté. Ukončenie fiškálnych stimulov by sa malo uskutočniť a koordinovať v rámci Paktu stability a rastu.

⁽¹⁾ KOM(2005) 141.

⁽²⁾ KOM(2007) 803.

⁽³⁾ KOM(2009) 615, 19.11.2009.

⁽⁴⁾ KOM(2010) 2020, 3.3.2010.

- (8) V rámci stratégie Európa 2020 by členské štáty a Únia mali uskutočniť reformy zamerané na „inteligentný rast“, t. j. rast založený na znalostiach a inovácii. Reformy by sa mali sústrediť na zlepšenie kvality vzdelávania, zabezpečenie jeho dostupnosti pre všetkých, posilnenie výskumu a výkonnosti v oblasti podnikania, ako aj na ďalšie zlepšenie regulačného rámca, s cieľom podporiť šírenie inovácií a znalostí v celej Únii. Mali by podporovať podnikanie a pomáhať pri premene tvorivých nápadov na inovatívne produkty, služby a postupy, ktoré môžu byť zdrojom rastu, kvalitných pracovných miest, územnej, hospodárskej a sociálnej súdržnosti a prispieť k efektívnejšiemu riešeniu európskych a celosvetových spoločenských výziev. V tejto súvislosti má zásadný význam maximálne využitie informačných a komunikačných technológií.
- (9) Politiky Únie a členských štátov by sa aj prostredníctvom programov reforiem mali zamerať na „udržateľný rast“. Udržateľný rast znamená oddelenie hospodárskeho rastu od využívania zdrojov, budovanie udržateľného a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje a energiu, spravodlivé rozdelenie nákladov a prínosov a využívanie vedúceho postavenia Európy v rámci snáh o vyvinutie nových postupov a technológií vrátane ekologických technológií. Členské štáty a Únia by mali vykonať potrebné reformy zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov a efektívne využívanie zdrojov, ktoré zároveň pomôžu predchádzať poškodzovaniu životného prostredia a strate biodiverzity. Mali by tiež zlepšiť podnikateľské prostredie, stimulovať tvorbu „zelených“ pracovných miest a pomôcť podnikom modernizovať svoju priemyselnú základňu.
- (10) Politiky Únie a programy reforiem členských štátov by sa takisto mali zamerať na „inkluzívny rast“. Inkluzívny rast znamená vytváranie súdržnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia schopní predvídať a zvládať zmeny, a tak sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva. Reformy členských štátov by preto mali zabezpečiť prístup a možnosti pre všetkých počas celého života, a tak prispieť k zníženiu chudoby a sociálneho vylúčenia prostredníctvom odstránenia prekážok, ktoré bránia účasti na trhu práce, a to najmä v prípade žien, starších pracovníkov, mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím a legálnych migrantov.
- (11) Členské štáty a Únia by mali pokračovať v úsilí ďalej zlepšovať svoj regulačný rámec, najmä pre európske podniky, a naďalej toto úsilie zintenzívňovať, čo predstavuje kľúčový prvok. Členské štáty a Únia by posilnením svojich inteligentných regulačných nástrojov mali zaručiť, že právne predpisy sú dobre navrhnuté a primerané, že sa pravidelne preskúmavajú a že nespôsobujú neprimerané zaťaženie. Prioritou ostáva dosiahnutie cieľov spočívajúcich v obmedzení administratívneho zaťaženia.
- (12) Štrukturálne reformy Únie a členských štátov môžu účinne prispieť k rastu a tvorbe pracovných miest, ak posilnia konkurencieschopnosť Únie v rámci svetového hospodárstva, vytvoria nové príležitosti pre európskych vývozcov a poskytnú konkurenčný prístup k dôležitým dovozom. Pri reformách by sa preto mal zohľadňovať vplyv na vonkajšiu konkurencieschopnosť, aby sa podporil rast Európy a jej účasť na otvorených a spravodlivých trhoch na celom svete.
- (13) Stratégia Európa 2020 sa musí opierať o integrovaný súbor európskych a vnútroštátnych politík, ktoré by členské štáty a Únia mali vykonávať v plnom rozsahu a podobným tempom, aby sa dosiahol pozitívny účinok presahovania koordinovaných štrukturálnych reforiem a jednotnejší príspevok európskych politík k dosahovaniu cieľov stratégie, zohľadňujúcich vnútroštátne východiskové pozície.
- (14) Tieto usmernenia sú síce určené členským štátom a Európskej únii, stratégia Európa 2020 by sa mala vykonávať v partnerstve so všetkými celoštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti, ktorí prispievajú k vypracovaniu národných programov reforiem, k ich vykonávaniu a k celkovej komunikácii v súvislosti so stratégiou.
- (15) Stratégia Európa 2020 je založená na menšom súbore usmernení, ktoré nahrádzajú predchádzajúci súbor 24 usmernení a ktoré koherentným spôsobom riešia otázky zamestnanosti a hlavné otázky hospodárskej politiky. Hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie, ktoré sú pripojené k tomuto odporúčaniu, sú neoddeliteľne spojené s príslušnými usmerneniami pre politiky zamestnanosti. Spolu tvoria Integrované usmernenia stratégie Európa 2020.

Vo všetkých uvedených politikách by malo zohľadniť rodové hľadisko. Malo by sa tiež zaistiť, aby výhody vyplývajúce z hospodárskeho rastu pocítili všetci občania a všetky regióny. Ústrednými prvkami programov reforiem členských štátov by preto malo byť zaistenie účinného fungovania trhov práce prostredníctvom investovania do úspešných prechodov, rozvoj vhodných zručností, zvyšovanie kvality pracovných miest a boj proti segmentácii, štrukturálnej nezamestnanosti a nečinnosti pri súčasnom zabezpečení primeranej a udržateľnej

(16) Tieto nové integrované usmernenia sú v súlade so závermi Európskej rady. Poskytujú členským štátom presné smerovanie, pokiaľ ide o vymedzenie národných programov reforiem a uskutočnenie reforiem, a to s ohľadom na ich vzájomnú závislosť a v súlade s Paktom stability a rastu. Usmernenia budú základom všetky špecifické odporúčania, ktoré môže Rada adresovať jednotlivým členským štátom, alebo – v prípade hlavných smerov hospodárskych politík – pre akékoľvek napomenutia, ktoré môže vydať Komisia v prípade, keď sú opatrenia prijaté na základe príslušných špecifických odporúčaní pre danú krajinu nedostatočné.

(17) Tieto usmernenia by mali zostať nezmenené až do roku 2014, aby sa bolo možné sústrediť na ich vykonávanie,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty a v náležitých prípadoch Európska únia by mali vo svojich hospodárskych politikách zohľadniť usmernenia stanovené v prílohe.
2. Členské štáty by mali vypracovať národné programy reforiem v súlade s cieľmi stanovenými v Integrovaných usmerneniach stratégie Európa 2020.

V Bruseli 13. júla 2010

Za Radu
predseda
D. REYNDEERS

PRÍLOHA

Hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie

Usmernenie 1: Zabezpečenie kvality a udržateľnosti verejných financií

Členské štáty by mali rázne realizovať stratégie rozpočtovej konsolidácie v rámci Paktu stability a rastu a najmä odporúčania, ktoré im boli adresované v rámci postupu pri nadmernom deficite a/alebo v memorandách o porozumení v prípade podpory platobnej bilancie. Členské štáty by mali najmä dosiahnuť konsolidáciu v súlade s odporúčaniami Rady a splniť svoje strednodobé ciele v súlade s Paktom stability a rastu. Bez toho, aby bol dotknutý právny rámec Paktu stability a rastu, uvedené ciele pre väčšinu členských štátov znamenajú dosiahnutie konsolidácie, ktorá výrazne presahuje referenčnú hodnotu 0,5 % hrubého domáceho produktu (HDP) ročne v štruktúrnom vyjadrení, a to až dovtedy, kým pomery dlhu k HDP nenadobudnú tendenciu nepretržitého klesania. Fiškálna konsolidácia by sa mala začať najneskôr v roku 2011, prípadne v tých členských štátoch, v ktorých to hospodárska situácia umožní, aj skôr za predpokladu, že z prognóz Komisie bude naďalej vyplývať, že oživenie sa posilňuje a stáva sa samoudržateľným.

Pri vypracúvaní a vykonávaní stratégií rozpočtovej konsolidácie by sa členské štáty mali zamerať na obmedzenie výdavkov a uprednostniť výdavkové položky podporujúce rast v oblastiach, akými sú vzdelávanie, zručnosti a zamestnateľnosť, výskum, vývoj a inovácie a investície do sietí, ktoré by mali kladný vplyv na produktivitu, napríklad do vysokorychlostného internetu a prepojení energetických a dopravných systémov a infraštruktúry. Ak bude potrebné zvýšiť dane, mali by sa súčasne tam, kde je to možné, prijať opatrenia na zmenu daňových systémov tak, aby boli priaznivejšie pre zamestnanosť, životné prostredie a rast, a to napríklad presunutím daňového zaťaženia smerom k činnostiam poškodzujúcim životné prostredie. Daňové systémy a systémy dávok by mali poskytovať lepšie stimuly zvyšujúce finančnú atraktivitu práce.

Okrem toho by členské štáty mali posilniť vnútroštátne rozpočtové rámce, zvýšiť kvalitu verejných výdavkov a zlepšiť udržateľnosť verejných financií tým, že sa budú usilovať najmä o dôsledné znížovanie dlhu, reformy verejných výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ako sú napríklad dôchodky a výdavky na zdravotnú starostlivosť, a uplatňovanie politík prispievajúcich k rastu zamestnanosti a zvyšovaniu skutočného veku odchodu do dôchodku s cieľom zaistiť, aby boli verejné výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva a sociálne systémy finančne udržateľné.

Rozpočtová efektivita a kvalita verejných financií sú dôležité aj na úrovni Únie.

Usmernenie 2: Riešenie makroekonomických nerovnováh

Členské štáty by mali zabrániť vzniku neudržateľných makroekonomických nerovnováh, ktoré vznikajú najmä v dôsledku vývoja na bežných účtoch, vývoja na kapitálových trhoch a vývoja bilancii domácností a podnikového sektora. Členské štáty s veľkou nerovnovahou bežného účtu, ktorá je dôsledkom dlhodobej straty konkurencieschopnosti alebo má iné príčiny, by sa mali zamerať na riešenie základných príčin, a to napríklad prostredníctvom krokov v oblasti fiškálnej politiky, vývoja miezd, štruktúrálnych reforiem na trhoch s výrobkami a finančnými službami (vrátane krokov v oblasti toku kapitálu, ktorý zvyšuje produktivitu), v oblasti pracovných trhov v súlade s usmerneniami pre zamestnanosť alebo v akejkoľvek inej príslušnej oblasti politiky. V tejto súvislosti by členské štáty mali podporovať vhodné rámcové podmienky pre systémy vyjednávania o mzdách a vývoj nákladov práce, ktoré sú v súlade s cenovou stabilitou, trendmi v oblasti produktivity v strednodobom horizonte a potrebou zníženia makroekonomických nerovnováh. Prípadné vhodné stanovenie miezd vo verejnom sektore by sa malo považovať za dôležitý signál pre vykonanie úprav miezd v súkromnom sektore, a to vzhľadom na potrebu zvýšiť konkurencieschopnosť. Rámce pre stanovenie miezd vrátane minimálnej mzdy by mali umožniť taký spôsob tvorby miezd, ktorý zohľadňuje rozdiely v kvalifikácii pracovnej sily a v podmienkach na miestnom trhu práce a ktorý reaguje na veľké rozdiely v hospodárskej výkonnosti jednotlivých regiónov, odvetví a obchodných spoločností v rámci jednej krajiny. V tomto kontexte musia zohrávať dôležitú úlohu sociálni partneri. Členské štáty s veľkými prebytkami na bežnom účte by sa mali snažiť prijať opatrenia zamerané na vykonávanie štruktúrálnych reforiem, ktoré napomáhajú posilňovanie potenciálneho rastu, čím podporujú aj domáci dopyt. Riešenie makroekonomických nerovnováh, a to aj medzi členskými štátmi, by tiež pomohlo dosiahnuť hospodársku súdržnosť.

Usmernenie 3: Znižovanie nerovnováh v eurozóne

Členské štáty, ktorých menou je euro, by mali považovať veľké a pretrvávajúce rozdiely, čo sa týka stavu bežných účtov a iných makroekonomických nerovnováh, za vec spoločného záujmu a v prípade potreby by mali prijať naliehavé opatrenia na ich zníženie. Opatrenia je potrebné prijať vo všetkých členských štátoch eurozóny, avšak charakter, dôležitosť a naliehavosť politických výziev sa výrazne od krajiny ku krajine líšia. Vzhľadom na slabé miesta a rozsah

požadovaných úprav je potreba politických opatrení obzvlášť naliehavá v členských štátoch, ktoré trvalo vykazujú veľké deficity bežného účtu a veľkú stratu konkurencieschopnosti. Tieto štáty by mali dosiahnuť výrazné a trvalé zníženie deficitu bežného účtu. Mali by sa tiež usilovať o zníženie jednotkových nákladov práce, a to pri zohľadnení vývoja produktivity na regionálnej úrovni, odvetvovej úrovni a na úrovni obchodných spoločností, a o zvýšenie konkurencie na trhoch s výrobkami. Členské štáty eurozóny s veľkým prebytkom bežného účtu by mali prijať opatrenia zamerané na vykonávanie štrukturálnych reforiem, ktoré napomáhajú posilňovanie potenciálneho rastu, čím podporujú aj domáci dopyt. Podobne by členské štáty eurozóny mali konať aj v prípade akýchkoľvek ďalších makroekonomických nerovnováh, ako sú napríklad nadmerná kumulácia súkromného dlhu a rozdiely v oblasti inflácie. Mali by sa odstrániť inštitucionálne prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa ceny a mzdy pružne prispôbovali podmienkam trhu. Makroekonomické nerovnováhy by sa mali podrobne monitorovať v rámci eurosкупiny, ktorá by mala v prípade potreby navrhnúť nápravné opatrenia.

Usmernenie 4: Optimalizácia podpory výskumu a vývoja a inovácie, posilnenie vedomostného trojuholníka a uvoľnenie potenciálu digitálneho hospodárstva

Členské štáty by mali vykonať revíziu svojich vnútroštátnych (a regionálnych) systémov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, pričom by mali zabezpečiť účinné a primerané rámcové podmienky pre verejné investície v rámci stratégií rozpočtovej konsolidácie podľa Paktu stability a rastu (usmernenie 1) a zaistiť, aby tieto systémy prispievali k vyššiemu rastu a v prípade potreby zároveň k riešeniu hlavných spoločenských problémov (vrátane energetiky, efektívneho využívania zdrojov, zmeny klímy, biodiverzity, sociálnej a územnej súdržnosti, starnutia, zdravia a bezpečnosti), a to spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny. Konkrétne by mali verejné investície slúžiť tomu, aby sa zvýšilo súkromné financovanie výskumu a vývoja. Reformy by mali pomáhať rozvoju excelentnosti a inteligentnej špecializácie, podporovať vedeckú integritu, posilniť spoluprácu medzi univerzitami, výskumnými ústavmi, verejnými a súkromnými aktérmi a aktérmi z tretieho sektora, a to na domácej aj medzinárodnej úrovni, a zabezpečiť rozvoj infraštruktúry a sietí, ktoré umožnia šírenie znalostí. Malo by sa zlepšiť riadenie výskumných inštitúcií, aby vnútroštátne výskumné systémy fungovali nákladovo efektívnejšie a produktívnejšie. Na tento účel by sa mal modernizovať univerzitný výskum, mali by sa vytvoriť a sprístupniť infraštruktúry svetovej úrovne a mali by sa podporovať atraktívne možnosti na rozvoj kariéry a mobilita výskumných pracovníkov a študentov. Mechanizmy financovania a verejného obstarávania by sa mali upraviť a zjednodušiť, čo by v prípade potreby pomohlo uľahčiť cezhraničnú spoluprácu, šírenie znalostí a súťaž na základe schopností, pričom by sa vychádzalo zo synergií a získavala by sa väčšia hodnota.

Politiky členských štátov v oblasti výskumu, vývoja a inovácie by mali priamo reagovať na vnútroštátne príležitosti a výzvy a mali by prihliadať ku kontextu Únie s cieľom vytvoriť viac príležitostí na spojenie verejných a súkromných zdrojov v oblastiach, v ktorých Únia môže priniesť pridanú hodnotu, aby bolo možné využiť synergie s fondmi Únie, a tak dosiahnuť dostatočné úspory z rozsahu a vyhnúť sa fragmentácii. Členské štáty a Únia by mali začleniť inováciu do všetkých príslušných politík a podporovať inováciu v širšom zmysle (vrátane netechnologickej inovácie). S cieľom podporiť súkromné investície do výskumu a inovácie by členské štáty a Európska únia mali zlepšiť rámcové podmienky, najmä pokiaľ ide o podnikateľské prostredie, konkurenčné a otvorené trhy a veľký hospodársky potenciál kultúrnych a tvorivých odvetví, a kombinovať náležitým spôsobom nákladovo efektívne fiškálne stimuly, a to v závislosti od priestoru, ktorý má každý členský štát na vlastné opatrenia v oblasti fiškálnej politiky, a iné finančné nástroje s opatreniami na uľahčenie prístupu k súkromnému financovaniu (vrátane rizikového kapitálu) a na zjednodušenie tohto prístupu pre malé a stredné podniky, zvýšiť dopyt, a to najmä v oblasti ekologickej inovácie (v prípade potreby prostredníctvom zeleného verejného obstarávania a interoperabilných noriem), podporovať trhy a právne úpravy, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre inováciu, a zaistiť efektívnu, prístupnú a účinnú ochranu a správu duševného vlastníctva. Všetky tri strany daného trojuholníka (vzdelávanie, výskum a inovácie) by sa mali vzájomne podporovať a ovplyvňovať. V súlade s usmerneniami 8 a 9 by členské štáty mali ľuďom umožniť získať širokú škálu zručností potrebných na účely inovácie vo všetkých jej formách vrátane ekologických inovácií a mali by sa usilovať zaistiť dostatočný počet absolventov vedeckých, matematických a technologických odborov.

Členské štáty a Únia by mali vytvoriť vhodné rámcové podmienky pre rýchly rozvoj jednotného digitálneho trhu, ktorý ponúka široko prístupný obsah a služby on-line. Členské štáty by mali presadzovať zavádzanie a využívanie vysokorychlostného internetu ako základného prostriedku umožňujúceho prístup k znalostiam a účasť na ich vytváraní. Verejné financovanie by malo byť nákladovo efektívne a malo by sa zamerať na riešenie tých oblastí, kde trh zlyháva. Politiky by mali rešpektovať zásadu technologickej neutrality. Členské štáty by sa mali usilovať znížiť náklady na budovanie sietí, najmä zlepšovaním koordinácie verejných prác. Členské štáty a EÚ by mali podporovať zavádzanie a používanie moderných služieb prístupných on-line, a to aj prostredníctvom ďalšieho rozvoja elektronickej štátnej správy, elektronickeho podpisu, elektronickej totožnosti a elektronickej platby, podporovať aktívnu účasť v digitálnej spoločnosti, najmä podporou prístupu ku kultúrnemu obsahu a službám aj prostredníctvom mediálnej a digitálnej gramotnosti, a prispievať k vytvoreniu atmosféry bezpečnosti a dôvery.

Hlavným cieľom Európskej únie, na základe ktorého členské štáty stanovia svoje národné ciele, je zlepšiť podmienky pre výskum a vývoj, najmä v záujme zvýšenia kombinovaných verejných a súkromných investícií v tomto odvetví do roku 2020 na úroveň 3 % HDP. Komisia vytvorí ukazovateľ, v ktorom sa odrážajú intenzita výskumu, vývoja a inovácií.

Usmernenie 5: Zlepšovanie efektívnosti využívania zdrojov a znižovanie emisií skleníkových plynov

Členské štáty a Únia by mali prijať opatrenia na podporu oddelenia hospodárskeho rastu od využívania zdrojov, premeniť environmentálne výzvy na potenciálne zdroje rastu a efektívnejšie využívať svoje prírodné zdroje, čo by tiež pomohlo predchádzať zhoršovaniu stavu životného prostredia a zachovať biodiverzitu. Mali by vykonať potrebné štrukturálne reformy, aby mohli uspieť vo vytváraní nových obchodných príležitostí a pracovných miest v globálnych podmienkach charakteristických čoraz väčšími obmedzeniami týkajúcimi sa emisií uhlíka a dostupnosti zdrojov. Únia a členské štáty by mali vynaložiť ďalšie úsilie na urýchlenie vytvorenia integrovaného a plne funkčného vnútorného trhu s energiami, aby sa zabezpečili dodávky plynu a elektrickej energie bez akýchkoľvek obmedzení. Na účely zníženia emisií a zlepšenia energetickej efektívnosti by členské štáty mali vo veľkej miere využiť trhové nástroje, ktorými by sa podporila zásada internalizácie externých nákladov vrátane zdanenia a ostatné účinné podporné nástroje na zníženie emisií a lepšie prispôbenie sa zmene klímy, podporu trvalo udržateľného rastu a zamestnanosti a efektívne využívanie zdrojov spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny, stimuláciu využívania energie z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových technológií, ktoré sú odolné voči zmene klímy, a prechod k využívaniu spôsobov dopravy, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu a ktoré sú navzájom prepojené, a podporu úspor energie a ekologickej inovácie. Členské štáty by mali postupne prestať poskytovať dotácie na činnosti, ktoré škodia životnému prostrediu, a zaisťiť spravodlivé rozdelenie ich nákladov a prínosov.

Členské štáty a Únia by mali využiť regulačné, mimoregulačné a fiškálne nástroje, napríklad normy energetickej výkonnosti pre výrobky a budovy na úrovni Únie, označovanie výrobkov a „zelené obstarávanie“, na stimulovanie nákladovo efektívnej zmeny modelov spotreby a výroby, podporu recyklácie, uskutočnenie prechodu k efektívnemu využívaniu energií a zdrojov a bezpečnému a trvalo udržateľnému nízkouhlíkovému hospodárstvu a na dosiahnutie pokroku smerom k trvalo udržateľnejšej doprave a bezpečnejšej a ekologickejšej výrobe energie, a to pri maximalizovaní synergií na európskej úrovni v danej súvislosti a pri zohľadnení prínosu trvalo udržateľného poľnohospodárstva. Členské štáty by mali cielavedome pracovať na vytvorení inteligentnej, modernizovanej a plne prepojenej infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky, využívať informačné a komunikačné technológie v súlade s usmernením 4 s cieľom dosiahnuť zvýšenie produktivity, zaisťiť koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry a podporovať rozvoj otvorených, konkurenčných a integrovaných trhov v rámci sieťových odvetví.

Hlavným cieľom Európskej únie, na základe ktorého členské štáty stanovujú svoje národné ciele, je znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na našej konečnej spotrebe energie na 20 % a smerovať k tomu, aby sa energetická účinnosť zvýšila o 20 %; v súlade so svojou podmienenou ponukou je Únia odhodlaná prijať rozhodnutie o znížení o 30 % do roku 2020 v porovnaní s úrovňami v roku 1990 v záujme dosiahnutia globálnej a komplexnej dohody na obdobie po roku 2012 a to za predpokladu, že ostatné rozvinuté krajiny sa zaviazajú k porovnateľným obmedzeniam emisií a rozvojové krajiny prispievajú primerane a v súlade so svojimi povinnosťami a príslušnými kapacitami.

Usmernenie 6: Zlepšovanie podnikateľského a spotrebiteľského prostredia a modernizácia a vývoj priemyselnej základne v záujme zabezpečenia plného fungovania vnútorného trhu

Členské štáty by mali zabezpečiť, aby trhy fungovali v prospech občanov, spotrebiteľov a podnikov. Členské štáty a Únia by mali zároveň so zabezpečovaním ochrany spotrebiteľov vytvoriť predvídateľné rámcové podmienky a zaisťiť dobre fungujúce, otvorené a konkurenčné trhy tovarov a služieb. Konkrétne, tieto opatrenia by sa mali zamerať na prehĺbenie jednotného trhu a regulačného systému, najmä vo finančnom sektore, ako aj na podporu rovnakých podmienok pôsobenia na finančných trhoch na globálnej úrovni, na účinné vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu a pravidiel hospodárskej súťaže a na rozvíjanie potrebnej fyzickej infraštruktúry, a to tiež v záujme znižovania regionálnych rozdielov.

Ďalej by sa mal rozvíjať vonkajší rozmer vnútorného trhu, a to na účely posilnenia obchodu a zvýšenia investícií. V kontexte jednotného trhu sa musí venovať náležitá pozornosť tomu, aby sa rešpektovalo náležité poskytovanie služieb všeobecného záujmu. Členské štáty by mali pokračovať v zlepšovaní podnikateľského prostredia prostredníctvom modernizácie verejnej správy, zlepšovania správy a riadenia spoločností, odstraňovania zostávajúcich prekážok na vnútornom trhu a neúčinného administratívneho zaťaženia a predchádzania neprimeranému novému zaťaženiu, a to uplatňovaním inteligentných regulačných nástrojov vrátane rozvoja ďalších interoperabilných služieb elektronickej štátnej správy, odstraňovania daňových prekážok, podporovania malých a stredných podnikov a zlepšovania ich prístupu k jednotnému trhu v súlade s iniciatívou Small Business Act pre Európu a zásadou „najskôr myslieť na malých“, zabezpečenia stability a integrácie trhov s finančnými službami, uľahčovania prístupu k financovaniu, zlepšovania podmienok pre podporu prístupu k právam duševného vlastníctva a ich ochranu, podporovania internacionalizácie malých a stredných podnikov a podpory podnikania vrátane podnikania žien. Verejné obstarávanie by malo podporovať inovácie, najmä vo vzťahu k malým a stredným podnikom a podporovať prechod k hospodárstvu, ktoré efektívne využíva zdroje a energie (v súlade s usmernením 5), pričom by zároveň malo rešpektovať zásady otvorenosti trhov, transparentnosti a účinnej hospodárskej súťaže.

Členské štáty by mali podporovať modernú, inovatívnu, diverzifikovanú a konkurencieschopnú nízkouhlíkovú priemyselnú základňu, ktorá efektívne využíva zdroje a energiu, a to čiastočne aj uľahčovaním potrebnej reštrukturalizácie spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny a v plnom súlade s pravidlami hospodárskej súťaže Únie a ostatnými relevantnými pravidlami. V tejto súvislosti by si členské štáty mali opätovne určiť priority v súvislosti s fondmi Únie. Členské štáty by mali úzko spolupracovať s predstaviteľmi priemyslu a ďalšími zainteresovanými stranami, aby tak prispeli k vedúcemu postaveniu a konkurencieschopnosti Únie v kontexte celosvetového udržateľného a inkluzívneho rozvoja, a to najmä prostredníctvom podporovania sociálnej zodpovednosti podnikov, odhaľovania problémových oblastí a umožňovania zmien.
